

DUMINICA ÎNTĂI DIN MARELE POST

STIHIRAR PROSOMIC

DUMINICA ORTODOXIEI

Tălmăcirea s-a făcut ținând canoanele imnografiei bisericești

CUVENITĂ LĂMURIRE

Stihiri prosomice este adaptarea pe limba noastră a originalului *στιχηρὰ προσόμοια*, evitând înadins slavonismul *podobie* sau, în context *podobnice*, care nu a spus nimic nu numai nouă, ci nici celor din limba cărora provine și a cărui etimologie sau simplă explicare nu este la îndemâna românilor, pe de o parte, iar pe de alta, a merge direct la izvoare este, fără îndoială, calea cea mai corectă și sigură, atât filologic, cât și liturgic.

Formularea *stihiri prosomice* am adoptat-o doar în titlu din dorința de a împământenii un concept și nu un termen, iar conceptul să-l explicăm, să-i expunem conținutul ideatic, precum și importanța liturgică. În slujba propriu-zisă am folosit o formulare cât mai românească posibil, care să fie pe înțelesul tuturor, dar care să își împlinească rolul tipiconal.

Nădărdum că, după ce conceptul va fi asimilat în cultura noastră bisericească, se va găsi un termen românesc potrivit. În momentul de față favorit și chiar folosit de unii ar fi *asemănândă* sau *stihiri asemănânde*, dar, după cum poate observa orice român, acum acest termen are o rezonanță neobișnuită, străină tocmai pentru că el nu poartă conținutul ideatic liturgic pe care ar trebui să-l redea. Însă, așa cum se întâmplă întotdeauna, vorbitorii, utilizatorii vor decide de-a lungul vremii.

Un alt aspect foarte important care trebuie să-l conștientizăm este că ceea ce numim noi simplu *slujbă* este de fapt numai *textul* slujbei sau, mai bine zis, textul imnelor care sunt cuprinse în slujbă, iar aceste imne – imn=text+melodie – alcătuiesc cuprinzătorul gen imnografic, alcătuit, la rândul său, din mai multe specii/feluri de imne, care pot fi clasificate după mai multe criterii.

Așadar, ținând seama de toate aceste precizări, o posibilă și, desigur, neîndestulătoare definiție a *stihirii prosomice* ar fi: specia genului imnografic alcătuită după un model, adică asemănătoare (*προσόμοιον-prosomia*) cu o altă stihiră care s-a impus în conștiința Bisericii drept insuflată de Duhul Sfânt. Are, prin urmare, o structură prozodică fixă, după stihira pe care o copiază (același număr de silabe, iar accentele cuvintelor cad în același loc). Este, și în aceasta constă aspectul cel mai important, și o formă aparte de rugăciune, fiindcă psalmodiind un imn purtător de Duh, așa cum a ieșit din mâinile sfinților imnografi, mintea noastră, atât a psaltului, cât și a celui care ascultă, are mai multe propte, are cele mai favorizante condiții să intre în legătură nemijlocită cu însăși inspirația originală. Stihira după care a fost alcătuită (numită în actualele cărți de slujbă prin sintagma *însuși glasul*) este indicată la început. Sunt cele mai iubite în Biserică pentru că sunt cele mai ușor de învățat și pot fi cântate de oricine, nu numai de psalții specializați. Prin ele o slujbă are șansa să iasă bine și fără prezența unui psalt bun. Exemplu grăitor, dar din păcate unic, este slujba Prohodului Domnului, care se cântă în Vinerea Mare. Se mai numesc *podobii* sau *asemănânde*.

Considerăm că până la publicarea unui *Prosomier* românesc, care va fi un reper comun tuturor, numirea prosomiei originale, în grecește, este de neapărată trebuință.

Melurghisirea: Ilie Rareș Cîmpean
Tehnoredactarea: Mihai Telescu

DUMINICA ÎNTĂI A MARELUI POST
CÂND SE POMENEȘTE DREAPTA CREDINȚĂ

VECERNIA

La Doamne, strigat-am..., punem stihiri pe 10, 3 ale Învierii, 3 ale lui Anatolie și acestea:

Glasul al 6-lea, asemenea cu: *Toată nedejdea...* (Ὅλην ἀποθέμενοι)

**Pe Tine, Cel de necuprins,' ce-ai strălucit mai-nainte
de lucefăr din pântecul' cel făr' de materie al Părintelui,
de-al Tău Duh, Bunule,' insuflați, prorocii' de demult Te-au propovăduit
pe Tine prunc a fi,' din Neprihănita-ntrupându-Te,' unit fiind cu oamenii
și între ei jos, pe pământ, văzut.' Astfel, de luminare,
ca Unul îndurat, să-nvrednicești' pe toți cei care Îți laudă
nespusă Învierea Ta.**

**Prin cuvânt vestindu-Te,' de-Dumnezeu-grăitorii' te-au cinstit cu faptele,
dobândind prorocii rod, viață veșnică;' c-a sluji, Bunule,' n-au voit zidirii,
ci doar Ție, Ziditorului,' și de la lume toți' evanghelicește-ntorcându-se,
părtași la a Ta Patimă,' cea de ei vestită, făcutu-s-au;' ci ne-nvrednicește,
cu ale lor cinstite rugăciuni,' să trecem stadia Postului
fără prihană, Milostivule!**

Nescrisă-mprejur fiind' dumnezeiasca Ta fire,' mai la urmă scrisă-a fost,
după ce, de voia Ta, întrupatu-Te-ai,' căci luând trup de om,
i-ai luat, Stăpâne,' și toate însușirile,' de-aceea chipul Tău
întru-asemănare scriindu-ni-l,' îl sărutăm cu Tine-n gând,
spre dragostea Ta înălțându-ne,' și de la acesta' și harul vindecărilor luăm,
așezămintele Sfinților' Apostoli urmând pururea.

Are iar Biserica' neprețuită podoabă' înălțând icoanele
cele sfinte ale Mântuitorului' și pe ale sfinților' și-ale Maicii Sale,
luminos împodobindu-se,' prin har veșmintele' cele strălucite luându-le,
se leapădă de gloatele' cele-ereticești alungându-le,' și cu bucurie
slăvește pe Hristos cel milostiv,' Cel ce răbdat-a și Patima
de bunăvoie pentru ea.

La Vecernie. Stihirile Prosomice.
Glasul al 6-lea. Ὅλην ἀποθέμενοι.

Glas λ

1. **P**^(Δ) e Ti ne Cel de ne cu prins ce-ai stră lu cit ma ai 'na in
 te de lu cea fără din pân te cul cel fără de ma te ri e
 al Pă ri in te lui de-al Tău Duh Bu nu le in su flați pro
 ro o cii de de mu ult Te-au pro po vă du it pe Ti ne
 prunc a fi din Ne pri hă ni ta-n tru pân du Te u nit fi ind
 cu oa me nii și în tre ei jos pe pă mânt vă zut ast fel de lu mi
 na a a re ca U nul în du rat să-n vred ni cești pe
 toți cei ca a a re Îți la u dă ne spu să În vi e
 rea Ta a ^(Δ)

2. **P**^(Δ) rin cu vânt ves tin du Te de Dum ne zeu gră ă i to rii
 te-au cins tit cu fap te le do bân dind pro ro cii rod via ță

ve eș ni că c-a slu ji Bu nu le n-au vo it zi di i rii ci

doar Ți i e Zi di to ru lui și de la lu me toți e van

ghe li ceș te-n tor cân du se păr tași la + a Ta Pa ti mă cea

de ei ves ti tă fă cu tu s-au ci ne-n vred ni ce e eș te

cu a le lor cin sti te ru gă ciuni să tre cem sta a

a di a Pos tu lui fă ră pri ha nă Mi los ti vu

le e

3. **N**e scri să-m pre jur fi ind dum ne ze ias ca a Ta fi re

mai la ur mă scri s-a fost du pă ce de vo ia Ta în tru pa

a tu Te-ai căci lu ând trup de om i-ai lu at Stă pâ â ne și

toa a te în su și ri le de-a ce ea chi pul Tău în tru-a se

mă na re scri in du ni-l îl să ru tăm cu Ti ne-n gând spre dra

a gos tea Ta î năl țan du ne și de la + a ce e es ta și

ha rul vin de că ri lor lu ăm a șa ză mi i in

te le Sfin ți lor A pos toli ur mând pu ru rea a

4. **A** re iar Bi se ri ca ne pre ți i tă ă po doa bă î

năl țând i coa ne le ce le sfi in te a le Mân tu i to

o ru lui și pe a le sfin ți lor și-a le Mai cii Sa a le lu

mi no os îm po do bin du se prin har veș min te le ce le

stră lu ci te lu ân du le se lea pă dă de gloa te le ce l-e

re ti cești a lun gân du le și cu bu cu ri i i e slă

veș te pe Hris tos cel mi los tiv Cel ce răb da a a

t-a și Pa ti ma de bu nă vo ie pen tru ea a

Aceleași Stihiri. Pe larg.

Glas λ Δ \ominus

1. **P** e Ti ne Cel de ne e e cu prins ce-ai stră lu cit ma ai

'na i i in te e e de lu cea a fără din pâ â ân

te cul cel fă ăr' de ma te ri e e e a al Pă rin te lu

ui de-al Tău Du uh Bu u u nu le in su fla ați pro

ro o o o cii de de mu ult Te-au pro po o vă

du u it pe Ti i ne e pru unc a a fi din Ne e pri hă ni i

ta a-n tru pâ n du Te e u nit fi ind cu u oa me e nii și

î în tre ei jo o o os pe e pă mânt vă zu ut ast fel de lu

u mi na a a a a re e ca U u u nul în du u

ra at să ă-n vred ni i ce e ești pe toți cei ca a

a re Î îți la a u u dă ă ne spu u să Î î în

vi i e e e rea a a a Ta

2. ^(A) P rin cu vânt ves ti i in du Te de Dum ne zeu gră ă i

to o o ri i ii te-au cins ti it cu fa a ap te le

do bân di ind pro o ro cii ro o od via a ță veș ni că ă

c-a slu ji i Bu u u nu le n-au vo i it zi

di i i i rii ci doar Ți i e Zi di i to ru

u lui și de e la a lu me e toți e va an ghe li ce eș te e-n

tor cân du se e păr tași la + a Ta a Pa a ti i mă cea de

e ei ves ti i i i tă ă fă cu tu s-a au ci ne-n vre ed

ni ce e e e eș te e cu a a a le lor ci in sti i

te e ru gă ă ciu u uni să tre cem sta a a di

a a Po os tu u lu u ui fă ă ră pri ha a a

nă ă Mi lo os ti i vu u u le

3. ^(Δ) Ne scri să-m pre ju u ur fi ind dum ne ze ias ca a Ta

fi i i re e e mai la u ur mă scri i i s-a fost

du pă ce e de e vo ia Ta a a î în tru pa tu Te-a ai căci

lu âând tru u up de om i-ai lu a at Stă pâ â
 â â ne și toa a te în su u și ri i le de-a
 ce e ea a chi i pu ul Tău în tru-a a se mă na a re e scri in
 du ni i-l îl să ru tă ăm cu u Ti i ne e-n gând spre dra a
 gos tea Ta a a a î î năl țan du ne e și de la a
 + a ce e e e es ta a și ha a a rul vin de e că ă
 ri i lor lu u ă ă ăm a șe ză mi i in te
 le e Sfi i i in ț i i i lo or A po o os to
 oli ur mâ ând pu u ru u u rea
 4. re iar Bi se e e ri ca ne pre țu i tă ă po
 doa a a bă ă ă î năl țâ ând i coa a a ne le
 ce le sfi in te e a le Mă â ân tu u i to ru lu ui și
 pe a le sfi i in ț i lor și-a le Ma ai cii Sa a

a a le lu mi no os îm po do o bin du u se
 prin ha ar ve eş mi in te e le ce le e stră lu ci i te e
 lu ân du le e se lea pă dă de e gloa a te e le ce l-e
 e re ti ce e e ești a a lun gân du le e și cu bu u
 cu ri i i i i e e slă ve e eş te pe Hri is to os
 ce el mi lo os ti i iv Cel ce răb da a a t-a
 și i Pa a ti i ma a de bu u nă vo o o ie
 e pe e en tru u u u ea